

ΕΦΗΒΕΙΑ - ΝΕΟΤΗΤΑ

Ορισμός: Εφηβεία είναι η περίοδος της μετάβασης από την παιδική στην ώριμη ηλικία κι έχει για κέντρο της την ήβη.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Η εφηβεία αποτελεί μία από τις ωραιότερες αλλά και καθοριστικότερες φάσεις της ανθρώπινης ζωής. Είναι μία ηλικιακή περίοδος με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που της δίνουν ένα άρωμα μοναδικότητας αλλά και της προσδίδουν σημαντικό βαθμό δυσκολίας λόγω των έντονων ψυχοπνευματικών διεργασιών στον εσωτερικό κόσμο του νέου. Στη διάρκεια της ο έφηβος προσπαθώντας να συνθέσει την προσωπικότητά του, διακρίνεται από την τάση μίμησης κάποιων προτύπων ή ειδώλων, αντλημένων από την καθημερινή ζωή. Ο νέος προσπαθεί να προσανατολιστεί σ' έναν κόσμο διαρκών αλλαγών.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Σωματική ανάπτυξη.
- Ενεργητικότητα, ενθουσιασμός, ζωντάνια.
- Διάθεση για δυναμική αντιμετώπιση των καταστάσεων.
- Έντονος συναισθηματισμός και ρομαντισμός, τάση για ονειροπόληση.
- Οραματισμός καλύτερου κόσμου.
- Έλλειψη συμβιβαστικής διάθεσης.
- Τάση εσωστρέφειας και εσωτερίκευσης.
- Ενασχόληση με την εξωτερική εμφάνιση.
- Έλλειψη αυτοπεποίθησης, ανασφάλεια.
- Ενδιαφέρον για το άλλο φύλο.
- Υπαρξιακές ανησυχίες.
- Απόρριψη στερεοτύπων και ιδεολογιών του παρελθόντος.
- Εξέλιξη της κριτικής ικανότητας
- Υιοθέτηση των τάσεων της μόδας.
- Ένταξη σε παρέες συνομηλίκων.
- Αναζήτηση προτύπων και ειδώλων.
- Τάση απεξάρτησης από τους γονείς και το οικογενειακό περιβάλλον.
- Απόρριψη καθιερωμένων αξιών, αρχών, ιδανικών, παράδοσης.
- Άσκηση κριτικής στο κοινωνικό κατεστημένο.
- Επαναστατικότητα, συμμετοχή σε συλλογικά σχήματα (ομάδες, οργανώσεις).
- Αναζήτηση νέων τρόπων έκφρασης.
- Έντονος αυθορμητισμός - παρορμητικότητα.
- Μιμητισμός.

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

1. Υπερενέργεια - οκνηρία
2. Υπερευθυμία - δυσθυμία
3. Θρασύτητα - δειλία
4. Εγωισμός - αυτοπεριφρόνηση
5. Κοινωνικότητα - απομονωτισμός
6. Τάση ελευθερίας - ανάγκη αίσθησης του ελέγχου.
7. Καταπολέμηση παραδοσιακών αξιών - άκριτη υιοθέτηση νέων ιδεολογιών και αξιών.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥΣ

Οι έφηβοι :

- Επιθυμούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες.
- Θεωρούν παρωχημένες και αναχρονιστικές τις απόψεις των γονιών τους.
- Αντιδρούν βίαια και προκλητικά.
- Διεκδικούν δικαιώματα και ελευθερίες.
- Είναι ισχυρογνώμονες και απόλυτοι.
- Έχουν το δικό τους τρόπο σκέψης.
- Επιζητούν κατανόηση.
- Αντιλαμβάνονται διαφορετικά τη σύγχρονη πραγματικότητα.
- Προσπαθούν να αποκτήσουν αυτοαντίληψη και αυτοεικόνα.
- Αμφισβητούν τους γονείς και το ρόλο τους.
- Επιθυμούν αποδοχή και αναγνώριση.
- Έχουν τα δικά τους πρότυπα - ιδανικά.
- Διαμορφώνουν διαφορετική στάση ζωής.
- Καταφεύγουν σε ακραίες αντιδράσεις και συμπεριφορές.

Οι γονείς :

1. Καταπιέζουν τους νέους, αρνούμενοι κάθε πρωτοβουλία τους.
2. Αρκετές φορές γίνονται υπερπροστατευτικοί.
3. Εναντιώνονται στις επιλογές των νέων.
4. Προσπαθούν να μεταδώσουν δικές τους αξίες, πρότυπα, στάσεις ζωής.
5. Συγκρίνουν τους νέους με τη δική τους γενιά.
6. Επιθυμούν κάποιες φορές να εκπληρώσουν οι νέοι τα δικά τους οράματα.
7. Αδυνατούν να συνειδητοποιήσουν ότι τα παιδιά μεγαλώνουν.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

Η στάση των γονέων:

1. Σεβασμός του δικαιώματος της προσωπικής επιλογής των νέων.
2. Διάλογος - επαφή με τους νέους και τα προβλήματά τους.
3. Εγκατάλειψη αυταρχισμού.
4. Κατανόηση της περιόδου της εφηβείας και των ιδιαιτεροτήτων της.
5. Καλλιέργεια αισθήματος υπευθυνότητας των νέων - ανάθεση ευθυνών.
6. Τόνωση της αυτοπεποίθησης.
7. Εγκατάλειψη της υπερπροστατευτικής στάσης.
8. Ενθάρρυνση, συμπαράσταση, κατανόηση.
9. Παραδειγματισμός μέσω της δικής τους συμπεριφοράς.

Οι νέοι :

1. Αναγνώριση της αγάπης των γονιών τους.
2. Εγκατάλειψη της επιθετικής συμπεριφοράς και του αρνητισμού.
3. Συνειδητοποίηση των ευθυνών και των υποχρεώσεών τους.
4. Αποδοχή της πείρας και της εμπειρίας των μεγαλύτερων.
5. Κατανόηση της δικαιολογημένης ανησυχίας εξαιτίας των πολλαπλών κινδύνων στη σύγχρονη εποχή.
6. Καλλιέργεια κλίματος διαλόγου.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΝΕΩΝ

- ο Προβλήματα ένταξης στην κοινωνία.

- Ελλιπής και αναποτελεσματική εκπαίδευση.
- Έλλειψη επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Ανεργία.
- Πρόβλημα επικοινωνίας.
- Κρίση αξιών, ιδεολογιών.
- Ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον.
- Καταστροφή του περιβάλλοντος.
- Δυσκολία προσαρμογής στη σύγχρονη πραγματικότητα.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

- ✓ Συνειδητοποίηση και ανάληψη των προσωπικών τους ευθυνών
- ✓ Αυτογνωσία - αυτοκριτική.
- ✓ Προγραμματισμός - μεθοδικότητα.
- ✓ Κοινωνικοποίηση - πολιτικοποίηση - ενεργός συμμετοχή.
- ✓ Υγιής πολιτική συνείδηση.
- ✓ Πίστη σε υψηλές αξίες και ιδανικά.
- ✓ Πνευματική καλλιέργεια.
- ✓ Επαγγελματική κατάρτιση.
- ✓ Ενημέρωση για παγκόσμια ζητήματα.
- ✓ Ηθικές αρετές (δικαιοσύνη, ανιδιοτέλεια, εντιμότητα, ειλικρίνεια)
- ✓ Ανάπτυξη κοινωνικών αρετών (αλληλεγγύη, συνεργασία, ομαδικότητα).

Από την πολιτεία:

- α) Παροχή παιδείας.
- β) Καλλιέργεια κριτικής σκέψης.
- γ) Ανάπτυξη γόνιμου και δημιουργικού διαλόγου ανάμεσα στους νέους και σε φορείς της πολιτείας.
- δ) Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους νέους.
- ε) Παροχή κινήτρων για βελτίωση, εμπιστοσύνη.
- στ) Ύπαρξη προϋποθέσεων για δημιουργική έκφραση των νέων και ανάδειξη των δυνατοτήτων τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Η εφηβεία είναι ηλικία γεμάτη αντιθέσεις. Οι συναισθηματικές αντιφάσεις συνδεόμενες με τις τάσεις αμφισβήτησης και την επαναστατικότητα της ηλικίας δημιουργούν ένα εκρηκτικό μείγμα που ο έφηβος αδυνατεί να ελέγξει. Απαιτείται λοιπόν, κατανόηση από τους μεγαλύτερους. Είναι αναγκαία όμως και η αυτογνωσία και η αυτοσυγκράτηση από την πλευρά των εφήβων για την ασφαλέστερη ένταξή τους στην κοινωνία των ενηλίκων.